

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
M. Popovich, Secretary.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиця Фрічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

В ОДИНАЦЯТУ РІЧНИЦЮ.

Нині минає 11 літ, як на європейському континенті залунав перший вистріл і полудна перша кров імперіалістичної світової війни. Від того дня кров лилася поверх чотирьох роки. Десять мільйонів робітників і селян лягло трупом в тій війні, а до дому вернуло двадцять мільйонів калік і сиріт.

Зруйновано сотні тисяч осель, піль, знищено міста, наукові установи, пам'ятники старовини, знищено те, що сотками літ будовано на кістках і крові працюючих.

А за що? За поділ світа капіталістами, за колонії, за ринок збуту, за джерела сировини, за дешеві руки колоніальних рабів, за панування над світом; і все це в інтересі гурта світових хизжаків-банкірів, в інтересі фінансового капіталу, що править тепер світом, в інтересі висунути ними працюючих.

Після побди над Францією 1871 року, німецький капітал і індустрія почали скорим темпом розвиватися. Їм стало тісно в рамках своєї країни, а колонії до того часу вже поділили між собою англійські, французькі і бельгійські капіталісти. Своїми технічними досягненнями Німеччина почала виробляти товари високої якості і витиснути ними товари французьких і англійських виробів з їх власних колоній. Почалася завзята боротьба між англійськими і німецькими капіталістами. Німеччина почала настирливо перетис в Малу Азію, звідси в Багдад залізницею з Бєрліном. Мала Азія — це нафтове джерело, а тепер нафта — це головний двигун індустрії і промислу, головно транспорту.

Далі Німеччина почала загрожувати англійському пануванню в Персії, а Персія, це ворота до Індії. Зріст німецької воєнної флотії почав загрожувати пануванню Англії над морями.

За це й почалася війна, а вистріл в Сараєво був тільки верхнім приводом до її розпочаття. Це не була війна демократії проти німецького мілітаризму, це була війна двох однакових мілітаризмів. Німецький мілітаризм повелено, а на його місці виступив самий закланий мілітаризм Франції і Англії. Події в Китаю й Марокко є найкращими свідченнями. Куди в 1914 році Китаю свою залізну руку кайзерівська Німеччина, там нині панує капітал Англії, Франції, або Америки.

За це й лилася кров працюючих цілих чотири роки. На цій війні капіталісти нажили нові колонії, нові мільярди доларів, а мільони працюючих втратили свої голови. Мільйони сідили дома, наживали нові сотки мільйонів на виробляванню воєнної амуніції, а працюючі клали свої голови на полі бою. По закінченню війни мільйони і їх розпуна молюдь поїхали з цікавості дивитися на окопи, на зруйновані поля та міста, а робітники й селяне в мундурах полоненців до поля бою до дому (якщо вони його мали?) без рук, без ніг, без очей.

Капіталістичні хизжаки нині святкують цю ганебну одинацятую річницю, бо вона їм принесла мільярди, а працюючі проклинають її, бо вона принесла їм нужду, голод і сльози. Мільйони вдов, десятки мільйонів сиріт проклинають нині цей день. Мільйони калік без рук, без ніг, без очей заповнюють вулиці європейських міст, вставляючи руку за куском хліба. Німецькі капіталісти, наприклад, так "амілосердилься" над тими молодими жовірами, яким вони трілившими газами повишкікали очі, що дали їм собак за провідників. По вулицях і кав'ярнях Бєрліну ви стрієте сотки молодих робітників, провідниками яких є собаки. Жовірів тримає собака на ланцюгу і так собака йде вперед, а він за ним з наставленою рукою. Ці собаки тресовані і їх є багато при військових шпиталях. Це капіталістична заплата робітникам за відобрання від него світу-сонця.

Але капіталістам і їх урядом цього ще мало. Вони готують до нової ще страшнішої своїми наслідками війни. Вони будують нові кораблі, літаки, величезні гармати, нові трілильні гази, якісь страшні лічі смерті. І все це на працюючі маси.

Тому нині, в одинацятую річницю світової війни, працюючі повинні підняти голос протесту: проч з капіталістичною війною! Хай живе горожанська війна за вивільнення працюючих з визиску капіталу та за усунення всяких війн на землі.

ОРГАНІЗАЦІЯ І ТІ ПРЕСА.

III.

Коли ми переглядаємо історію розвитку визвольної боротьби працюючих, то бачимо, що вона тісно зв'язана з історією розвитку робітничої преси, або навики.

Гляньмо на радянську пресу. У визвольному русі російського робітництва, робітництва тих земель, з яких складалася царська Росія, роллю провідника відіграла робітничая преса. Гітлінг, переслідуваний царський уряд, загинув в підземеллі, її редактори та співредактори, а навіть читачів кидан в тюрми, гвав на Сибір, вивід, розстрілював. Коли неможливо було видавати дійсно робітничих газет в центрі царської Росії, тоді провідники революційного робітництва видавали їх за кордоном, друкували їх на тонькому папері і перепачкували негально в Росію.

Коли визвольний рух російського пролетаріату діяв на періоди, або епохи, то їх так і називають після нави газет: епоха "Іскри", епоха "Звєзди", епоха "Правди".

Один з старих російських більшовиків, Н. Полетаєв, пише в московській "Правді" з 4. травня, 1924 року:

"В історії партії епоха "Іскри" і епоха "Звєзди" і епоха "Правди" пройшла вершиною нігиткою. Якщо перша ("Іскра") заллила глибокий слід на організації і розвитку соціалістичної партії, то друга ("Звєзда") відіграла рішучою роллю не тільки в російській, але і в світовій революції".

День появи на світ "Правди", нинішнього органу Російської Комуністичної Партії, російські робітники проголосять це 4. травня 1914 року днем робітничої преси і тепер цей день робітничої преси поширено на цілий світ.

В Харкові і всіх великих центрах Радянської України святковані 28. травня ц. р. патрістичній ювілей "Вістей ВУЦВК". Святковані тому, що п'ять літ існування "Вістей", це п'ять літ завзятої боротьби трудящих мас України на політичному, господарському і культурному фронтах, що закінчилися цілковитою перемогою робітництва і селянства.

Б'юде, які кажуть: "Ті газети тільки те й роблять, що сваряться між собою, тому не хочу а їх читати". Певна річ, що коли газета тільки те й робить, що "свариться" з своїм противником, тоді вона не виконує своїх завдань. Але не "свариться" зовсім вона не може. Між робітничою а капіталістичною пресою йде боротьба так само, як між робітниками а капіталістами, і преса обох цих класів мусить цю боротьбу відбивати на своїх шпальтах. Це не сварка, це глибока класова боротьба. Сварку можна помирити, а класової боротьби, доки існує соціальна нерівність між людьми, ніхто і ніщо не затамує. І як робітничая, так і капіталістичная преса цю боротьбу поглиблюють, хоч на зверх капіталістичная преса старается її загладжувати. Те загладжування подібно до так званих вочих ям, що їх на війні копають і зверху прикривають противники один другому. Робітничая преса в цьому випадку цілком отверта і ве воруга в саме тімя.

Перейдемо тепер до наших організацій і до їх преси в Канаді. Також їх існування. Кожний відділ котрої-б то не було найбі організації бореться за своє існування на місці. То зовнішні вороги наслідують на него, провокують, шпінюють, доносять, стараються киднути негодю в нутро організації. То приміщення бракує, то нема відповідних свідомих і відданих сил для ведення організаційної і освітньої праці. Одним словом, як робітничі бореться шодня за своє існування в своєму приватному житті, так і його організація.

Всі відділи наших організацій розкидані по великих проєкторах Канади, віддалені один від других тисячами миль. А проте вони живуть одним духом, одним стремлінням, провадять роботу після одного плану. Розуміється, для цього вони мають спільні конституції, статуту, а що найважливіше, однаково терплять гнів пануючої класи. Але відберіть ви, у них їх пресу і життя в організаціях завмре, якщо не завмруть цілком і самі організації. Бо преса є їх дучинком, провідником, вчителем, інформатором — одним словом є язиком цілої організації.

Коли у нас була тільки одна організація й та щойно почала відроджуватися після поразки 1918 року, для неї вистарчалою була одна газета, "Укр. Роб. Вісті", що виходила раз на тиждень. Але організація зростала, і збільшала свої вимоги, які треба було задовольняти. Її треба було вчителів, директив, організаторів, лекторів. Поруч з цим організація ставила більші вимоги і до свого органу... В тижневикові її стало тісно так само, як стало тісно в чужому приміщенні. Будучи власні будинки і поширюючи свою працю на різні галузі організаційної і освітньої діяльності, організації одночасно поширювала свою пресу, а преса зміцнювала організацію. Обидва ці чинники росли і розвивалися паралельно.

Які ж перекладати стоять перед нами на майбутнє? Це залежить від обставин і від нашої організаційної діяльності. Ми одно знаємо: майбутнє вимагає від нас ще більше інтенсивної праці, чим ми працювали в минулому. Ми мусимо всіми силами збільшувати наші організації. До У.С. К.П.К. ми повинні приєднувати нових членів, яких ми повинні взяти з наших освітніх та заомогових організацій. Ті товариші і товаришки, що пройшли першу ступінь освітньої школи в організації, повинні вступати в ряди комуністичної партії, тоб-то в школу політичної боротьби. Ряди освітніх і заомогових організацій треба побільшити новим членством, це тими робітниками і фармерами, які до цього часу стояли поза організацією.

А поруч з цим і в інтересі цього треба поширювати і зміцнювати свою пресу. Це не треба забувати ні на хвилину. Обов'язком кожного члена і членкині всіх наших організацій є сприяти поширюванню свого друкованого органу. "Українські Робітничі Вісті" є явраз тій організації. Вони три рази на тиждень цілий рік приходять до свого читача до хати, приносять йому вісти про події в цілому світі, про життя й боротьбу робітництва й селянства, про підступну буржуазію, нарешті, про життя і працю наших організацій в Канаді. Вони є тим звеном, що лучить українське робітництво Канади з працюючими інших країн, а членство і відділи всіх наших організацій лучить в одну велику родину. Коли-ж ми бажаво, щоб ця родина зростала, поширювала свою газету — "Українські Робітничі Вісті", збільшаймо ряди її читачів, пам'ятаючи, що кожний новий її читач, це новий член нашої організації.

ДОВКОЛА ЗЕМЕЛЬНОГО ПИТАННЯ В ПОЛЬЩІ.

(Листи з Західної України.)

Польський уряд, що з цинічним спокоєм приглядається до катастрофи західно-українського селянства і вувотується від довшого часу над "земельною реформою". В комісії земельних реформ польського союму ухвалено недавно проект, який перед кількома днями вийшов під обради союму, як т. зв. "ustawa o parcelacji i osadnictwie". Судьба його — як пише львівське соціалістичне "Світло" — на терені союму ще остаточно не вирішена. Зголошено до 1000 поправок з боку соймових клубів, які від прийняття тих поправок узалежнюють своє відношення до самого закону. Ясне становище до цього часу заняли тільки фракція комуністичних послів, український і білоруський клуби та вчати "Визволення".

П.П.С. як звичайно держить систему торгу з пануючими верствами, маючи наду, що тою дорогою властью їй довести до якогось компромісу...

Поступила отже, як звичайно, це робить у всіх справах, шляхом льжакської угоди з сильними "міра сего".

Шоби узвяти собі характер і тенденцію нового закону, вивістари познайомилися з головними його параграфами. Без сумніву найважливішо-

походження все-ж таки зможуть дістати хоч-би частину розпарцельованих земель.

Льозії ті розвиває наступний 52. артикул проекту закону: Подаємо в дослівнім перекладі:

"При всякій parcelacji, з помилк кандидата, які мають різні професійні і господарські кваліфікації, в першу чергу узгадненні повинні бути:

а) арендатори-членими і офіційнасти parcelованих маєтків.

б) заслужені жовіри польської армії, як також польських добровільних відділів.

в) різні (вдовні або сиротні), які осталися при життю після польських жовірів польської армії або польських добровільних відділів.

г) абольваніи польських військ".

На підставі цього артикулу підуть на українські землі знов нові сотки тисяч осадників і колоністів.

Артикули 70-71 і 72 передбачають для них доволі значні

"КУДИ ПРЕШЯ, ХУДОБО".

Суд над еволюцією в Дейтоні "доказав", що бог створив чоловіка на свій образ і подобіє, як про це говориться в біблій. Церква проповідує це від тисяч років. В такому разі повинно вже подобіє бога — чоловік наслідувати діла божи.

В тому то явраз і річ, що самі послідувачі біблій, її проповідники нічого спільного з нею не мають, особливо з її новим, християнським тестаментом.

Писалось вже в газетках про суд між православними "душпастирями" в Нью Йорку — архієпископом Платоном і єпископом Адамом Филиповським. Судилися ці єпископи між собою за "царство боже" на землі, за те, котрий з них має спасати душі православних в Америці.

Перший суд присудив право Адамові Филиповському. Почувши за собою закон, Адам вийшов від поліції і смердчій газеті бонби та ними вигнав архієпископа Платона з собору і архієрейської палати, а сам заєв в них з "духовними чадами" своїми.

Платон авернувся до вищого суду, а той повернув назад йому собор св. Николая і палату, а Адама арештував і засадив на 30 днів за образу суду та вкарвав його і його адвоката по \$250.000 кари за нішні "побожні" справи в зв'язі з відібраним собором у Платона.

Але на цьому справа не скінчилась. Хоч єпископ Адам сидить за ґратами, його прихильники не хотіли відітати собору Платонові. Вони вкльпилися в соборі і рішили замість сили божи, вжити сили власної, щоб

лише не віддати собору Платонові.

Тільки-ж Платон та його прихильники також не в тімя били. Вони зібралися коло собору св. Николая і зажадали адекват. Прихильники Филиповського відмовилися. Тоді платоновці озброїлися сокирами, залізними киями, яких вони визичили через дорогу від собору в будівельників і повели наступ.

— Куди прешся, худобо! — кричали а собору адамовці.

— Червоні, більшовики, зрадники! — відповідали їм платоновці!

І почали сокирами та залізними "баранами" громити собор. Вплюмили двері, вибили вікна і увірвалися в "храм божи".

Цим разом, аже телеграма, поліція не вмішувалася, аж поки платоновці не увірвалися до середини. Відтак тільки в середній собору поліція взяла участь, бо "побожні" християне могли це, чого доброго, святим очі побачити.

Жаль, що вмер Бран! Він був би мав це один доказ проти еволюції, а за тим, що бог створив людину на свій образ і подобіє. Тільки те "боже подобіє" дуже непрактичне, само себе в храмі божому худобою називає...

Не малпами, а худобою. Добре що хоч малпи не ображають.

Такі то нинішні душпастирі, та й їх паства. Сокирами й дручками відновлюють богів одні від других, а потім перед ними на колінах моляться.

Воістину: "куди прешся, худобо!"

Мусій.

НЕВДАЧА ІМПЕРІАЛІСТІВ.

Недавно закінчилися напруження між Великою Британією і Радянським Союзом. Дипломатичний кореспондент газети "Дейли Гералд" В. Юсел в одному з останніх чисел відкриває всі обставини, серед яких була послана британська нота Радянському Союзі.

По думці В. Ювера — нота була вислана за скоро, дякуючи найбільш реакційним англійським міністрам з лордом Біркенгедом на чолі, що настоялися вислати ноту як найшвидше.

Було це зроблене ще до того, доки англійський уряд вспів порозумітися в цій справі з урядами інших держав. Італія рішуче відмовилася підписатися під такою нотою. Франція відповіла, ніби співчуваючо, але більше не сказала ні слова.

"Сьогоднішній реакційний уряд Німеччини теж не підписався під нотою, не хотіючи надто далеко заходити в протирадянській політиці.

Між тим, проданка парижська преса, підкуплена золотом, піднесла протирадянську кампанію. Газета "Ехо де Парі" писала:

"Однока музика, до якої комуністичні варвари будуть прислухуватися, це — музика трояких гармат направлених на Кронштадт з вех англійських кружляків".

Друга парижська газета взяла "до світового хрестоносного походу проти більшовиків".

Піднята парижською пресою кампанія до нічого не довела. Англійські імперіалісти не рішилися ділати самостійно. Окрім цього реакційний кабінет Балдуина був попереджений, що організовані працюючі маси Англії будуть як найрішучіше протестувати проти сили такої ноти радянському урядові: з огляду на все це, англійським реакціонерам, на чолі з лордом Біркенгедом, так й не вдалось зрівати зносини з Радянським Союзом і патривти на него інші капіталістичні держави.

РОБІТНИКИ — СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИ ІДУТЬ З КОМУНІСТАМИ.

Районна конференція соціал-демократів Турингії, в Німеччині, ухвалила пропозицію компартії до боротьби з новими митами. Одночасно з багатьох міст Німеччини надходять відомості, що чимало фабзавкомів приєднуються до вимог компартії, які подані у відкритому листі до всієїмільського об'єднання профспілок. Спільний дружний виступ соціал-демократів, комуністів та членів фабзавкомів це дуже характерна подія, що свідчить про великий злам у настроях німецьких робітників.

3 НАШИХ ДНІВ.

Фармер МекКормік, син міліонера Гаролда МекКорміка, власника тресту International Harvester Co. в Злучених Державах, про якого буржуазна преса багато писала, що він став "робітником" на фабриці свого батька, — по кількох тижнях покинув працю в Міа-вокі і їде тепер до Африки, а-би по тяжкій праці, яку робітники виконують ціле своє життя, міг відпочити. А яка-ж подяка робітникам? Куди пойдуть вони, аби знову набрати нових сил?

В кожному числі українських патріотичних і політсько-економічних газет в Канаді повно брехонь, демагогії і безсоромної лайки на українську робітничу пресу, робітничих провідників і на свідоме робітництво взагалі. Як-би хто хотів відповідати на всі ті гідоти, то треба-б видавати окрему газету. А ми підтримуємося одної мудрої-старої приказки: "ніщо так не характеризує людини, як її холодне поведіння супроти дурнів". Це краще, як всі відповіді.

В нійкій капіталістичній країні робітник не може почуватися добре, бо мусить кормити багато паразитів-галасів. Краще робітникам-буде тільки тоді, як усунуть капіталізм і будуть працювати тільки діятих, які теж будуть працювати. І тоді ніхто не потребуватиме утікати в чужі країни за шматком хліба.

Буржуазія без найменшого милосердя використовує розжалоблять її невинні жертви сьогоднішньої системи визиску; не бачить сліз, не відчуває терпіння і недостатку бідних людей. З'розуміти як найбільшого визиску але буржуазія по своїй дорозі і замислена серія, має ненасичений жолодок. Однак характеристичною прикметою кожного визискувача є страх перед наслідками за його брутальність. Буржуазія боїться того дня, коли повенелі повстануть і скажуть своє слово. Цим власне пояснюється це, що в цілому світі буржуазія бачить в найменшому організованому ділі, в кожному слові свідомого робітництва — першій проміні вогню, в якому згорить визиск. Тому-то з такою старанністю працюють буржуазні шпінюні і поліція, тому власне так часто тюрми вітають в своїх сирих мурах робітничих провідників і свідоміших робітників.

Багачі не дозволяють обкрадати себе добровільно. Але робітники дозволяють!

Іоанс Неможликий.

НА УКРАЇНІ БУДУЮТЬ НОВІ ЗАВОДИ.

З Харкова доносять, що зв'язуючи на те, що мають поширити промисловість 1925-26 року на 79 відсотків, Віща Рада Народнього Господарства намітила збудувати 22 нових заводи, на що треба 30 мільйонів карбованців. Мають збудувати величезний завод плагів з продуктивністю 400,000 плагів на рік, а також заводи струменту, шкляний і лісопильний, шкіряну, маслобійну і махорочні фабрики. Вирішено, що почне працювати великий завод для виробу котлів, таганрозвий, цементовий завод у Донбасі й содовий у Славянську.

СТУДЕНТСТВО ВИМАГАЄ СКАСУВАННЯ НЕРІВНІ ДОГОВОРІ.

Виконавчий Комітетт всекитайської студентської спілки в Шангаю телеграфом запропонував чейському урядові послати державам ноту з вимогою переглянути нерівні договори. Виконком обіцяє урядові повну підтримку в його боротьбі.

Не забувайте про пресовий фонд наших часописів.